

YHDENVERTAISUUS- JA TASA-ARVOLAUTAKUNTA/Jaosto

Kohtuulliset mukautukset, myymäläpalvelu, syrjintäolettama

Diaarinumero: 2xx/2017

Antopäivä: xx.xx.2017

Näkövammaisen hakija katsoi tulleensa syrjityksi, koska hakijan kertoman mukaan myyjä oli sanonut hänelle esimiehen antaneen ohjeen, ettei henkilökunta saisi käyttää paljoa aikaa asiakkaiden palvelemiseen. Vastaajan mukaan myymälä on suunniteltu itsepalvelumyymäläksi ja sen henkilöstöresurssit on mitoitettu tämän mukaisesti.

Hakijan mukaan hän oli saanut kaupassa asioidessaan aina henkilökohtaista apua ostostensa tekemiseen asianmukaisesti.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoi, ettei asiassa syntynyt olettamaa kohtuullisten mukautusten laiminlyömisestä ja hylkäsi hakemuksen.

(lainvoimainen)

Hakijan vaatimukset

Hakija vaatii, että yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta kieltää kauppaa jatkamasta tai uusimasta syrjintää vammaisuuden perusteella.

Hakijan perustelut

Hakija on näkövammaisen. Hän katsoo, että kaupan menettely on ollut syrjivää, koska myyjä oli hakijan kertoman mukaan saanut esimieheltään ohjeen, ettei henkilökunta saisi käyttää paljoa aikaa asiakkaiden palvelemiseen.

Vastaajan vastaus

Kauppa kiistää syrjineensä hakijaa.

Vastaajan perustelut

Kauppa on suunniteltu itsepalvelumyymäläksi ja työvuorosunnittelu on mitoitettu tämän mukaan. Koska hakija on saanut pyytämäänsä henkilökohtaista palvelua, ei kyse ole syrjinnästä.

Esittelijän esitys

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoo, ettei asiassa synny oletettavaa kohtuullisten mukautusten laiminlyömisestä, ja hylkää hakemuksen.

Perustelut

Yhdenvertaisuuslakia (1325/2014) sovelletaan sen 2 §:n 1 momentin mukaan julkisessa ja yksityisessä toiminnassa.

Lain 15 §:n mukaan viranomaisen, koulutuksen järjestäjän, työnantajan sekä tavaroiden tai palvelujen tarjoajan on tehtävä asianmukaiset ja kulloisessakin tilanteessa tarvittavat kohtuulliset mukautukset, jotta vammaisen henkilö voi yhdenvertaisesti muiden kanssa asioida viranomaisissa sekä saada koulutusta, työtä ja yleisesti tarjolla olevia tavaroita ja palveluita samoin kuin suoriutua työtehtävistä ja edetä työuralla (1 momentti). Mukautusten kohtuullisuutta arvioitaessa otetaan huomioon vammaisen ihmisen tarpeiden lisäksi 1 momentissa tarkoitettun toimijan koko, taloudellinen asema, toiminnan luonne ja laajuus sekä mukautusten arvioidut kustannukset ja mukautuksia varten saatavissa oleva tuki (2 momentti).

Lain 8 §:n 2 momentin mukaan laissa tarkoitettua syrjintää on muun ohella kohtuullisten mukautusten epääminen.

Mukautusten kohtuullisuudella tarkoitetaan lain esitöiden mukaan yhtäältä sitä, että mukautuksista ei saa koitua kohtuutonta taloudellista tai muunlaista rasitetta, ja toisaalta sitä, että mukautusten tulee vammaisten ihmisten näkökulmasta kohtuullisella tavalla toteuttaa heidän yhdenvertaiset mahdollisuutensa saada esimerkiksi palveluja. Selvää on, että mukautusten toteuttamisesta aiheutuvat kustannukset ja muut merkitykselliset seikat huomioon ottaen kohtuuttomaksi muodostuvien mukautusten tekemiseen ei ole velvollisuutta. Toimijan koolla viitataan säännöksessä esimerkiksi henkilöresursseihin, liike- ja toimitilojen kokoon ja muihin toimijan käytännöllisiin mahdollisuuksiin toimeenpanna tarvittavia mukautuksia. Kohtuullisena ei esimerkiksi pidetä henkilöresursseihin nähden kohtuuttomia palvelujärjestelyjä kuten näkövammaisen henkilökohtaista avustamista silloin, kun se sitoisi merkittävän osan toimijan henkilöresursseista. (HE 19/2014 vp s. 80-81.)

Kauppias on vastauksessaan todennut, että myymälä on suunniteltu itsepalvelumyymäläksi ja sen henkilöstöresurssit on mitoitettu tämän mukaisesti.

Hakija kertoo asioineensa kaupassa kymmeniä kertoja, ja saaneensa siellä apua ostostensa tekemiseen aina aiemmin asianmukaisesti. Hakija kertoo saaneensa myös hakemuksen kohteena olevalla käyntikerralla asianmukaisesti apua ostostensa tekemiseen.

Edellä selostetuilla perusteilla yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoo, ettei asiassa synny oletettavaa kohtuullisten mukautusten laiminlyömisestä, joten hakemus on hylättävä.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan päätös

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta päätti hyväksyä esittelijän esityksen.

Lainkohdat

Yhdenvertaisuuslaki 2, 15 ja 28 §

Muutoksenhaku

Liitteenä